

การประยุกต์ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในเขตพื้นที่ภาคกลางตอนบน

The Application to Geographic Information Systems for Tourist Industry Management in Upper Central Region

จิตติยา เนตรวงษ์

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

e-mail: titiya_net@dusit.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำฐานข้อมูลอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเขตพื้นที่ภาคกลางตอนบน โดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และเพื่อวิเคราะห์และเสนอแนวทางการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเขตพื้นที่ภาคกลางตอนบน โดยมีขอบเขตการศึกษาตัวแทนกลุ่มจังหวัดพื้นที่ภาคกลางตอนบนคือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดลพบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้บริหารเขตด้านการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจำนวน 3 ท่าน และผู้เข้าใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ทางออนไลน์ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 – 29 กุมภาพันธ์ 2551 จำนวนทั้งสิ้น 157 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ เว็บไซต์ฐานข้อมูลระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ และแบบสอบถามออนไลน์ ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา การคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการศึกษาพบว่า

1) จากการพัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ผู้เข้าใช้ระบบมีความพึงพอใจต่อการใช้เว็บไซต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในเรื่อง ได้รับความรู้และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ใช้ประกอบการตัดสินใจในการท่องเที่ยว และซื้อเว็บไซต์ทำให้จดจำได้ง่าย ส่วนความคิดเห็นต่อการพัฒนาเว็บไซต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเว็บไซต์ที่ผู้ใช้จะกลับมาใช้งานอีก ต้องปรับปรุงความสวยงามเพื่อให้เว็บไซต์น่าสนใจมากขึ้น และมีควรมีการพัฒนาเว็บไซต์ให้มีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษต่อไปในอนาคต

2) แนวทางการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดลพบุรีเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วม มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อจัดทำ e-market, e-commerce และการเข้าถึงข้อมูลท่องเที่ยวได้ง่ายทางเว็บไซต์

Abstract

The objective of this research are to create database for tourist industries management in upper central region by Geographic Information System (GIS) and present the guideline for tourist industry management. The specific of study are the provinces in upper central region. There are Ayutthaya and Lopburi.

The sampling of this research were three persons who were experts for tourist industry management and the users who accessed GIS website between 1 November 2007 to 29 February 2008. there are 157 persons.

The research tool for data gathering are interviews, GIS website and online questionnaires.

The method for data analysis is content analysis, calculating the percentage, mean and the standard deviation.

The results of this study are as follows:

1) The overview of satisfy for GIS website was more. The reason are receive an information, decided for tourist and the name of website is easy to remember and the comment for develop GIS website: the user will use it again, the website must approve for interesting website and develop foreign language.

2) The guideline for tourist industries management in Ayutthaya and Lopburi to emphasize participation of communities and use information technology to manage e-market, e-commerce and online access from website.

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำรายได้ให้แก่ประเทศไทยมากเป็นอันดับต้นๆ องค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่นับว่ามีส่วนสนับสนุนการเดินทางท่องเที่ยว ตอบสนองความต้องการและอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว อาทิ การส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การวิจัยและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว การจัดการธุรกิจ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นการจัดการธุรกิจ การให้บริการและอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการและสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ ธุรกิจ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวประกอบด้วย ธุรกิจที่พัก ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจคมนาคมขนส่ง ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจตัวแทนจำหน่ายทางการท่องเที่ยว ธุรกิจสินค้าที่ระลึกและสินค้าพื้นเมือง ตลอดจนธุรกิจการจัดประชุมและนิทรรศการ (ฉลองศรี พิมลสมพงษ์, 2546; นิคม จารุมณี, 2544)

เขตพื้นที่ภาคกลางตอนบน ประกอบด้วย 8 จังหวัดคือ นนทบุรี ปทุมธานี อุทัยฯ อ่างทอง ชัยนาท สิงห์บุรี สระบุรี และลพบุรี นับเป็นเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม อันประกอบด้วย โบราณสถาน ศาสนสถาน อนุสรณ์สถาน ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังมีธุรกิจด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อาทิ ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจนาเที่ยว เป็นต้น ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ถือว่าเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์เพื่อเอื้อต่อการจัดการด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว แต่ยังคงกระจัดกระจายและขาดความเชื่อมโยงกันหากมีการรวบรวมและจัดทำเป็นฐานข้อมูลให้เห็นภาพรวมในลักษณะของแผนที่อย่างเป็นระบบแล้ว ก็จะทำให้กำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาส่งเสริมการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information Systems) หรือเรียกสั้นๆ ว่า GIS นับเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศแขนงหนึ่งที่มีความสามารถพิเศษและมีลักษณะเฉพาะตัวในการเชื่อมโยงข้อมูลเชิงพื้นที่ (Spatial Data) เข้ากับข้อมูลเชิงบรรยาย (Attribute Data) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งความสามารถในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลเชิงพื้นที่หรือการแสดงสารสนเทศให้เห็นเป็นแผนที่ที่เชื่อมโยงกับพิภพบนพื้นผิวโลกซึ่งช่วยลดข้อจำกัดในการรับรู้ข้อมูลและเพิ่มศักยภาพในการมองปัญหาและการแก้ไข ตลอดจนตอบสนองความต้องการให้กับผู้ใช้ในทุกระดับ (วรเดช จันทรศร และสมบัติ อยู่เมือง, 2545) ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะจัดทำฐานข้อมูลเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการจัดการด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อาทิ แหล่งสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม แหล่งสินค้าที่ระลึก สินค้าพื้นเมืองหรือ OTOP ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม การกำหนดเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสม การกำหนดพื้นที่การใช้ประโยชน์เพื่อกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว เป็นต้น โดยนำเอาเทคโนโลยี GIS มาประยุกต์ใช้เพื่อการดำเนินงานดังกล่าวให้เห็นทั้งภาพรวมที่มีความถูกต้องตรงตามสภาพจริง มีความชัดเจนในเชิงพื้นที่ มีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างคุ้มค่า ทั้งนี้เพื่อช่วยในการตัดสินใจ การวางแผน และการกำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อจัดทำฐานข้อมูลอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเขตพื้นที่ภาคกลางตอนบนโดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์
2. เพื่อวิเคราะห์และเสนอแนวทางการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเขตพื้นที่ภาคกลางตอนบน

วิธีการศึกษา

1. ขอบเขตของการศึกษา

1.1 การศึกษาครอบคลุมพื้นที่เขตภาคกลางตอนบน โดยมุ่งเน้นศึกษาตัวแทนกลุ่มจังหวัดพื้นที่ภาคกลางตอนบนกลุ่มที่ 1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นพื้นที่ต้นแบบในการศึกษาเนื่องจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นแหล่งมรดกโลก มีสถิตินักท่องเที่ยวสูงกว่าจังหวัดอื่นๆ ในเขตภาคกลางตอนบน และตัวแทนกลุ่มจังหวัดพื้นที่ภาคกลางตอนบน กลุ่มที่ 2 คือจังหวัดลพบุรีซึ่งเน้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมโดยมีสถิตินักท่องเที่ยวสูงกว่าจังหวัดพื้นที่ภาคกลางตอนบนในกลุ่มที่ 2 ข้อมูลที่จะศึกษาประกอบด้วย

1.1.1 แหล่งสถานที่ท่องเที่ยว

1.1.2 ธุรกิจพักผ่อน

1.1.3 ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

1.1.4 ธุรกิจการคมนาคมขนส่ง

1.1.5 แหล่งธุรกิจนำเที่ยว

1.1.6 แหล่งสินค้าที่ระลึก สินค้าพื้นเมือง OTOP

1.1.7 แหล่งสถานบันเทิง

1.1.8 สถานที่การประชุม

1.2 ตัวแปรในการวิจัย

1.2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยว

1.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1.2.2.1 ความคิดเห็นของผู้ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ทางออนไลน์

1.2.2.2 แนวทางการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเขตพื้นที่ภาคกลางตอนบน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดลพบุรี

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้เข้าใช้เว็บไซต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการท่องเที่ยว ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 – วันที่ 29 กุมภาพันธ์ 2551 ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 157 คน

2. พื้นที่ทำการศึกษ

2.1 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัด ที่ตั้งอยู่ในที่ราบลุ่มภาคกลาง ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 72 กิโลเมตร พื้นที่ 2,556.640 ตารางกิโลเมตร

อาณาเขต	ทิศเหนือ	ติดจังหวัดอ่างทอง ลพบุรี และสระบุรี
	ทิศใต้	ติดจังหวัดนครปฐม นนทบุรี และปทุมธานี
	ทิศตะวันออก	ติดจังหวัดสระบุรี
	ทิศตะวันตก	ติดจังหวัดสุพรรณบุรี

แม่น้ำที่สำคัญที่สายไหลผ่านอยุธยา คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำน้อย

การปกครอง แบ่งออกเป็น 16 อำเภอ ได้แก่ อ.พระนครศรีอยุธยา อ.ท่าเรือ อ.นครหลวง อ.บางไทร อ.บางบาล อ.บางปะอิน อ.บางปะหัน อ.ผักไห่ อ.ภาชี อ.ลาดบัวหลวง อ.วังน้อย อ.เสนา อ.บางซ้าย อ.อุทัย อ.มหาราช และ อ.บ้านแพรก

2.2 จังหวัดลพบุรี

ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดลพบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 153 กม. มีเนื้อที่ทั้งหมด 6,199.753 ตารางกิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่างๆ ดังนี้

อาณาเขต	ทิศเหนือ	ติดจังหวัดเพชรบูรณ์ และนครสวรรค์
	ทิศใต้	ติดจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และสระบุรี
	ทิศตะวันออก	ติดจังหวัดนครราชสีมา และชัยภูมิ
	ทิศตะวันตก	ติดจังหวัดสิงห์บุรี อ่างทอง และนครสวรรค์

จังหวัดลพบุรีแบ่งการปกครองออกเป็น 11 อำเภอ คือ อำเภอเมืองลพบุรี อำเภอโคกสำโรง อำเภอบ้านหมี่ อำเภอชัยบาดาล อำเภอท่าเรือ อำเภอพัฒนานิคม อำเภอท่าหลวง อำเภอสระโบสถ์ อำเภอโคกเจริญ กิ่งอำเภอลำสนธิ และกิ่งอำเภอหนองม่วง

3. ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ข้อมูลพิกัดทางภูมิศาสตร์โดยเก็บพิกัดจากเครื่อง GPS แสดงที่ตั้งของ สถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สินค้า OTOP ฯลฯ ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดลพบุรี

3.2 ภาพถ่ายสถานที่ท่องเที่ยว ที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่ม สินค้า OTOP ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดลพบุรี

3.3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยว จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดลพบุรี

3.4 ข้อมูลจากการแสดงความคิดเห็นจากผู้เข้าใช้เว็บไซต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ที่ <http://www.pakpon.com> ระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน 2550 – 29 กุมภาพันธ์ 2551

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สถิติที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) จากการวิเคราะห์เอกสารและการสัมภาษณ์ ส่วนความคิดเห็นของผู้ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย และการหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา

1. การพัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดลพบุรี สามารถเข้าถึงได้จาก <http://www.pakpon.com> ตัวอย่างดังภาพที่ 1 และ 2

พิกพอน.คอม ศูนย์รวมข้อมูลท่องเที่ยว พร้อมข้อมูลประกอบที่ถูกต้อง

พิกพอน.คอม คือศูนย์รวมข้อมูลท่องเที่ยว ที่เทียบเทียม

จุดเด่นของเราคือ

1. บริการแผนที่ประกอบ พร้อมพิกัด GIS ให้ค้นหาได้โดยละเอียด
2. มีภาพถ่ายประกอบสถานที่ต่างๆ เพราะภาพถ่ายแทนค่าได้จับต้อง
3. อธิบายข้อมูลเบื้องต้น ให้ท่านทราบ ก่อนเดินทางไปท่องเที่ยวจริง

โดยในแต่ละจังหวัดจะเน้นให้บริการ 3 ด้าน คือ

1. สถานที่ท่องเที่ยว
2. ที่พัก
3. ร้านอาหารและเครื่องดื่ม

เพื่อให้นักท่องเที่ยวทุกท่านได้รับแหล่งท่องเที่ยว ค้นหาที่พิกพอน และ แวะช้อปปิ้งจากร้านค้า OTOP ได้อย่างสะดวก นอกจากนี้ ยังมีสถานที่สำคัญประกอบอีกหลายอย่าง ทั้งร้านอาหาร สถานบันเทิง สถานีรถไฟ เป็นต้น

จังหวัดอยุธยา

คลิกแผนที่กรณีต้องการค้นหาปกติ คลิกแผนที่กรณีต้องการค้นหาพร้อมพิกัด GIS

ภาพที่ 1 ตัวอย่างหน้าหลักของเว็บไซต์ www.pakpon.com

ภาพที่ 2 ตัวอย่างหน้าเว็บเพจแผนที่ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ผลการศึกษาผู้ใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการใช้เว็บไซต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาแต่ละหัวข้อ ทุกหัวข้อความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ได้รับความรู้และข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ใช้ประกอบการตัดสินใจในการท่องเที่ยว เว็บไซต์ทำให้จดจำได้ง่าย ได้รับความผ่อนคลายและความบันเทิง ความถูกต้องของเนื้อหาเว็บไซต์ การเข้าถึงข้อมูลทำได้สะดวกรวดเร็ว รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจและได้รับความรู้ ความครบถ้วนของเนื้อหาและความทันสมัย การมีข้อมูลด้านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ทำให้มองเห็นภาพได้ชัดเจน มีจุดเชื่อมโยงไปยังเว็บอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเหมาะสม และสุดท้ายความสวยงาม/ภาพ/ตัวอักษรของเว็บไซต์

1.2 แนวทางในการพัฒนาเว็บไซต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาเว็บไซต์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.67$, S.D. = 0.43) เมื่อพิจารณาแต่ละหัวข้อ หัวข้อที่มีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ความคิดเห็นว่าจะใช้บริการเว็บไซต์นี้อีก ปรับปรุงความสวยงามเพื่อให้เว็บไซต์น่าสนใจมากขึ้น เว็บไซต์นี้ควรพัฒนาเนื้อหาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และสุดท้าย ควรออกแบบตกแต่งและจัดหมวดหมู่ให้เป็นระเบียบเพื่อให้หาข้อมูลได้ง่ายขึ้น สำหรับหัวข้อที่ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางคือ ปัญหาและอุปสรรคต่อการใช้เว็บไซต์

2. แนวทางการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเขตพื้นที่ภาคกลางตอนบน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดลพบุรี

2.1 นโยบายการจัดการการบริหารการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว ประเมินศักยภาพของถนนในชุมชน ประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบ ตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน วิธีการสร้างการรับรู้แก่ชุมชน คือ จัดหมายข่าวแจ้งให้ทราบ เชิญสื่อมวลชนมาเก็บภาพแล้วนำเสนอ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ส่วนในการจัดการด้านการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวได้ประสานกับการรถไฟจัดทัวร์ท่องเที่ยว ประสานงานกับบริษัทนำเที่ยว บริษัททัวร์ที่มีคุณภาพทั้งในและต่างประเทศ จัดโปรแกรมท่องเที่ยวอยุธยาโดยมีไกด์นำเที่ยวที่มีประสิทธิภาพ สำหรับบทบาทหน้าที่เพื่อบริหารจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้แบ่งหน้าที่กันคือ สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลางเขต 6 จะมีหน้าที่ประชาสัมพันธ์ประสานงานจัดจำหน่ายสินค้า ของที่ระลึก จัดทำโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยว เป็นผู้นำเสนอข้อมูลและเป็นฝ่ายการตลาด ส่วนการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจะเป็นหน้าที่ของกระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา การจัดการศูนย์จำหน่ายสินค้าของที่ระลึก สินค้าโอท็อป มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาช่วยในด้าน e-Market, e-Commerce จำทำเว็บไซต์เพื่อการประชาสัมพันธ์

2.2 นโยบายการจัดการการบริหารการท่องเที่ยวในจังหวัดลพบุรี ได้วางนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดลพบุรีนั้นสามารถแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

2.2.1 กลุ่มโบราณสถานในตัวเมือง แบ่งออกเป็นวัด โบราณสถาน เช่น วัดพระศรีมหาธาตุพระปรางค์สามยอด และแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงได้ทำการเชื่อมโยงกัน

2.2.2 กลุ่มท่องเที่ยวเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์และแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงได้ทำการเชื่อมโยงกัน

2.2.3 กลุ่มวิถีชีวิตของชาวไทยพวน อำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรีและแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงได้ทำการเชื่อมโยงกัน

การวางแผนการบริหารจัดการมีทั้งแผนระยะสั้นและแผนระยะยาวโดยทำหน้าที่ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวและสินค้า หรือบริการอื่น ๆ ให้สามารถเกิดการท่องเที่ยว เกิดการซื้อขายสินค้า

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการศึกษา

1.1 ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการใช้เว็บไซต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เมื่อได้พัฒนาระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดลพบุรี

ความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการใช้เว็บไซต์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละหัวข้อ ทุกหัวข้อความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีรายละเอียดดังนี้ ได้รับความรู้และข้อมูลที่จำเป็นประโยชน์ ใช้ประกอบการตัดสินใจในการท่องเที่ยว เว็บไซต์ทำให้จดจำได้ง่าย ได้รับความผ่อนคลายและความบันเทิง ความถูกต้องของเนื้อหาเว็บไซต์ การเข้าถึงข้อมูลทำได้สะดวกรวดเร็ว รูปแบบการนำเสนอน่าสนใจและได้รับความรู้ ความครบถ้วนของเนื้อหาและความทันสมัย การมีข้อมูลด้านระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ทำให้มองเห็นภาพได้ชัดเจน มีจุดเชื่อมโยงไปยังเว็บไซต์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเหมาะสม และสุดท้ายความสวยงาม/ภาพ/ตัวอักษรของเว็บไซต์ การแสวงหาสารสนเทศดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของเรื่องพฤติกรรมของ ชยกร ทาระวรรณ (2548) ว่า พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของกลุ่มคนวัยทำงานเมื่อมีความต้องการด้านการท่องเที่ยวจึงมีการแสวงหาข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจท่องเที่ยวโดยผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต เมื่อได้ข้อมูลและเกิดการสนองตอบด้านการท่องเที่ยว นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้ผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตสามารถนำไปประกอบการวางแผนหรือตัดสินใจท่องเที่ยวได้ มีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจและสามารถเห็นภาพความสวยงามของสถานที่ท่องเที่ยวตลอดจนข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวด้วย

ในส่วนของเว็บไซต์ที่พบว่าผู้เข้าใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์มีความพึงพอใจในชื่อของเว็บไซต์เพราะจดจำได้ง่าย คือ www.pakpon.com ดังนั้นในการพัฒนาเว็บไซต์จึงควรใส่ใจในเรื่องของชื่อเว็บไซต์ เพื่อสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย สะดวก รวดเร็ว โดยไม่จำเป็นต้องใช้เว็บค้นหา (Search Engine) ดังนั้นการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่เมื่อต้องการทำเว็บไซต์เพื่อการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวจึงจำเป็นต้องสร้างการจดจำ และพิจารณากลุ่มเป้าหมายในการใช้เว็บไซต์ด้วย

1.2 แนวทางในการพัฒนาเว็บไซต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาเว็บไซต์มีความคิดเห็นว่าจะใช้บริการเว็บไซต์นี้อีก ควรปรับปรุงความสวยงามเพื่อให้เว็บไซต์น่าสนใจมากขึ้น เว็บไซต์นี้ควรพัฒนาเนื้อหาทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อสามารถเข้าถึงสารสนเทศด้านการท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

สอดคล้องกับผลการวิจัยของชยกร ทาระวรรณ (2548) ที่พบว่า สื่ออินเทอร์เน็ตของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) มีบทบาทในการจูงใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับมาก ในอนาคตจึงจะพัฒนาเว็บไซต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ให้มีรูปแบบที่น่าสนใจ และสามารถรองรับการค้นหาข้อมูลจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 แนวทางการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเขตพื้นที่ภาคกลางตอนบน ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดลพบุรี

นโยบายการจัดการการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดลพบุรี มีนโยบายที่เน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมตามศักยภาพของแต่ละชุมชน การจัดการด้านเส้นทาง จัดทำโครงการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว มีรูปแบบการโฆษณา ประชาสัมพันธ์โดยประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานของรัฐ หรือเอกชน เน้นการวางแผนและจัดทำโครงการเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของนิคม จารุมณี (2544) ที่ได้นำเสนอเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวว่า จุดเน้นที่ต้องการเพิ่มมากขึ้นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสำคัญทางการท่องเที่ยว (แหล่งท่องเที่ยว เศรษฐกิจ และสังคมที่จะต้องให้ความสนใจ) และการใช้ประโยชน์ (เช่น ความสะดวกในการเดินทางเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยว เส้นทาง และโอกาสที่จะเข้าไปพัฒนา) รวมทั้งรูปแบบของการโฆษณา (ขั้นตอนต่างๆ ในการพัฒนา และการแข่งขัน) ความสมดุลในกระบวนการตัดสินใจมีความต้องการมากยิ่งขึ้นระหว่างผู้ให้งบประมาณ (รัฐบาล บริษัทธุรกิจขนาดใหญ่ ธนาคาร และสถาบันทางการเงิน) กับผู้ที่จะได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว และผู้ที่ถูกคาดหวังว่าจะเป็นเจ้าของบ้านผู้ให้การต้อนรับด้วยไม่ตรีจิต และในประการสุดท้าย วิธีการใหม่สุดที่จะใช้เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องผสมผสานการวางแผน (เป้าหมายเริ่มแรก และกลยุทธ์การพัฒนา) เข้ากับการจัดการ (วันต่อวัน ฤดูกาลต่อฤดูกาล ในการดำเนินการตัดสินใจ) ทั้งนี้เพราะว่าความสามารถที่จะปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของตลาด หรือฤดูกาลท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในธุรกิจการแข่งขัน

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของสินันท์ นันทกิจจามร (2546) ในเรื่องของการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งได้นำเสนอแนวคิดที่ผู้นำชุมชนควรสนับสนุนให้คนในชุมชนใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ นำวัสดุที่มีอยู่ในชุมชนมาผลิตออกจำหน่ายเป็นสินค้า สร้างอาชีพ สร้างรายได้ อย่างจริงจังให้มากกว่าที่เป็นอยู่ ต้องคิดที่จะผลิตเพื่อพัฒนาไปสู่ระบบอุตสาหกรรม ทำให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็งได้ และในการแก้ปัญหาเรื่องสินค้าโอท็อป ควรมีการศึกษาเรื่องความโดดเด่นของผลิตภัณฑ์ ลดการซ้ำซ้อนของผลิตภัณฑ์ ควรสร้างเครื่องหมายสินค้าให้กับท้องถิ่นนั้น

การที่จะการดำเนินงานตามนโยบายการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องอาศัย ขบวนการของชุมชนที่จะเข้ามาสร้างชุมชนให้คิดได้ ทำเป็น ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมองเห็นคุณค่า จากสรรพสิ่งที่อาจเอื้อต่อการพัฒนา ขณะเดียวกันสอนให้คนได้รู้จักการส่งเสริมการตลาด การพัฒนา คุณภาพผลิตภัณฑ์ การพัฒนาเครือข่าย องค์การการวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน และประเมินผล ได้ ด้วยตนเอง ทั้งนี้ยึดหลักการที่ว่า ประชาชนต้องร่วมคิด ร่วมทำ โดยตนเอง หน่วยงานราชการ เอกชน เป็นเพียงผู้คอยให้การสนับสนุน ให้คำปรึกษาการดำเนินงานเท่านั้น

ทั้งนี้แนวคิดของนภคล สมแสน (2546) ก็ได้เน้นถึงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วม ของราษฎร ในชุมชนให้เข้าร่วมกิจกรรมการจัดการการท่องเที่ยวในชุมชน เพราะเมื่อมีการเข้าร่วม กิจกรรมในปัจจุบันมากขึ้น ก็จะส่งผลไปถึงความร่วมมือในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ในอนาคตอีกด้วย ส่วนการกำหนดกิจกรรมหรือการดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับโครงการนำร่องฯ ก็ควร คำนึงถึงลักษณะทางชาติพันธุ์ของราษฎรในชุมชนที่อยู่ในพื้นที่ประกอบด้วย

2. ข้อเสนอแนะ

2.1 ข้อเสนอแนะในทางปฏิบัติสำหรับเครือข่ายภาคกลางตอนบน

2.2.1 มีนโยบายการจัดการและส่งเสริมการท่องเที่ยวที่ใช้ชุมชนเป็นฐาน ให้มีส่วนร่วม จะเป็นการบริหารจัดการที่ยั่งยืน

2.2.2 มีการประชาสัมพันธ์รับทราบทบทวนหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของด้านการท่องเที่ยว อย่างชัดเจน เพื่อแต่ละหน่วยงานจะสามารถช่วยเหลือชุมชนในการจัดการ และพัฒนาการท่องเที่ยวในแต่ละชุมชนได้อย่างเหมาะสม

2.2.3 สนับสนุนงบประมาณและประกันการมีงบประมาณอย่างเหมาะสมสำหรับการ พัฒนาโครงการด้านการท่องเที่ยว และมีการจัดสรรอัตรากำลังคนอย่างเหมาะสม ในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว

2.2.4 มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อบริหารจัดการ เช่น e-Market e-Commerce และเว็บไซต์เพื่อการประชาสัมพันธ์ โดยคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายเป็นสำคัญ ให้เกิดการ ใช้ประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.2.1 จัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ในจังหวัดอื่นๆ หรือในภูมิภาคอื่นๆ ต่อไป

2.2.2 สามารถจัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านอื่นๆ อีก นอกจากการท่องเที่ยว เช่น ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น สมุนไพรไทย แพทย์แผนไทย นวดแผนไทย ตลอดจนแหล่งเรียนรู้อื่นๆ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. (2546). การวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชขกร ทาระวรรณ. (2548). ศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อบทบาทของสื่ออินเทอร์เน็ตของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ในการจูงใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2546). อุษยา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย.
- นภคณ สมแสน. (2546). การวิเคราะห์ทัศนคติของชุมชนท้องถิ่นกับการจัดการอุทยานแห่งชาติกรณีศึกษา อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้) สาขาการบริหารทรัพยากรป่าไม้ โครงการสหวิทยาการ บัณฑิตศึกษา.
- นายรอบรู้ นักเดินทาง. (2544). เที่ยวทั่วโลกไปกับ “นายรอบรู้”. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สารคดี.
- นิคม จารุมนี. (2544). การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- นฤตย์ นิมสมบุญ. (2549 พฤศจิกายน 13). ฐานข้อมูลงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย. แหล่งที่มา <http://www.tu.ac.th/cgi-bin/arts/tourism/>.
- ศักดิ์สิทธิ์ พิณงษ์. (2547). ทัศนคติและพฤติกรรมการแสวงหาความรู้โดยใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อสนับสนุนการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สินันท์ นันทกิจจามร. (2546). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของโครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์อำเภอเชิงแสน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์) สาขารัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อรอุมา ศรีสุทธิพันธ์. (2545). ความคิดเห็นและพฤติกรรมการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตกับรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารมวลชน) สาขาสื่อสารมวลชน. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.